

¹ Прохоров В. С. Преступление и ответственность / В. С. Прохоров. – Л., 1984. – С. 29.

² Звіт про кримінальні правопорушення, вчинені на підприємствах, установах, організаціях за видами економічної діяльності за серпень 2016 року / Генеральна прокуратура України. Офіційний сайт : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=112757&libid=100820&c=edit&c=fo

³ Кримінальний кодекс Швейцарії від 21 грудня 1937 р. (станом на 12 липня 2012 р.) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1241950&subID=100098712,100098714,100098872,100099142,100099154#text>

⁴ Кримінальний кодекс Республіки Польща від 1 січня 1997 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.edu.ru/norm/norm.asp?normID=1246817 &subID=100110056,100110058#text>

⁵ Лук'янець Д. Юридичні особи як суб'єкти адміністративної відповідальності / Д. Лук'янець // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 4. – С. 52–56.

⁶ Кримінальний кодекс КРН. Принят на 5-й сессии Всекитайского собрания народных представителей шестого созыва 14 марта 1997 г. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravorub.net/upload/userfiles/6/ugolovnyi-kodeks-kitaiskoi-narodnoi-respubliki54073ec295cdd.pdf>

⁷ Лихова С. Я. Юридичні особи як суб'єкти кримінальної відповідальності за КК України / С. Я. Лихова // Юридичний вісник. – 2014. – № 4 (33). – С. 129 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : file:///C:/Users/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C/Downloads/Npnau_2014_4_26.pdf

⁸ Гришук В. К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження: моногр. / В. К. Гришук, О. Ф. Пасека. – Л. : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 248 с.

⁹ Ключко А. Н. Легалізація средств, полученных преступным путем, в сфере банковской деятельности / А. Н. Ключко, Н. И. Логвиненко, Т. А. Кобзева, Е. И. Киселева // Криминологический журнал Байкальского государственного университета экономики и права. – 2016. – Т. 10. – № 1. – С. 194–204. – С. 195.

Резюме

Ключко А. М. Кримінально-правова охорона банківської діяльності на національному та міжнародному рівні.

У статті розглядаються окремі питання забезпечення безпеки банківської діяльності на кримінально-правовому рівні. Досліджується стан законодавства зарубіжних країн з цих питань та визначаються основні шляхи оптимізації положень Кримінального кодексу України щодо формування інституту кримінально-правової охорони банківської сфери.

Ключові слова: банківські установи, кримінальне право, оптимізація, безпека, кримінально-правові норми.

Резюме

Ключко А. Н. Уголовно-правовая охрана банковской деятельности на национальном и международном уровнях.

В статье рассматриваются отдельные вопросы обеспечения безопасности банковской деятельности на уголовно-правовом уровне. Изучается состояние законодательства зарубежных стран по этим вопросам и определяются основные пути оптимизации положений Уголовного кодекса Украины относительно формирования института уголовно-правовой охраны банковской сферы.

Ключевые слова: банковские учреждения, уголовное право, оптимизация, безопасность, уголовно-правовые нормы.

Summary

Klochko A. Criminal legal protection of bank activity at national and international level.

Are considered the certain issues of banking activity in Ukraine on criminal legal level. It is studied the state of international law on these matters and the main ways to optimize the provisions of the national legal system to ensure the safety of banking activity.

Key words: banking institutions, criminal law, optimization, safety, criminal legal norms.

УДК 343.98:331.4

К. О. СПАСЕНКО

Костянтин Олександрович Спасенко, кандидат юридичних наук, асистент кафедри Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБІТ З ПІДВИЩЕНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

Допит, як слідча (розшукова) дія, передбачає спілкування у процесуальному режимі з особами, які виступають свідками, потерпілими, підозрюваними, експертами у кримінальному провадженні, з метою отримання від них різноманітної інформації, що відтворює й деталізує картину злочину, слугує підґрунтям для висунення версій, відшукування джерел. Вагоме значення допит має і при розслідуванні порушень правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпечністю, про що свідчать результати узагальнення матеріалів судово-слідчої практики, згідно з якими допит підозрюваного проводився у 100 % проваджень, допит свідків – у 96,55 %, допит потерпілих – у 87,93 %.

Слід зазначити, що допит є однією з найскладніших слідчих (розшукових) дій у зв'язку з тим, що допитувані особи мають різний соціальний і професійний статус, різні особливості психіки й мотивацію своєї поведінки, що зумовлює характер спілкування, тактику проведення допиту. При цьому значна роль належить знанню закономірностей формування їх показань, що пояснюється особливостями сприйняття, запам'ятовування, відтворення, оцінювання одержаної у процесі допиту інформації та використання її в тактичних цілях¹.

При підготовці до допиту слідчому нерідко доводиться стикатися з питаннями, що вимагають спеціальних знань. Зорієнтованість слідчого в тій чи іншій галузі знань сприяє успішному його проведенню, що служить запорукою для правильної фіксації отриманих результатів. Слід звернути увагу на те, що у зв'язку з доволі розгалуженою системою нормативно-правових актів, які впорядковують питання безпечного виконання робіт з підвищеною небезпекою, актуальним вбачається необхідність залучення спеціаліста до допиту. При цьому варто підтримати позицію Г. О. Чорного, що спеціаліста доцільно залучати на всіх етапах провадження допиту: підготовчому, робочому, заключному².

Частково поділяючи позицію І. О. Кучеркова³, зазначимо, що групування свідків потрібно провадити наступним чином: 1) працівники, які є очевидцями події (працюючі на даній ділянці в іншу зміну; на сусідній ділянці, перебувають на території виробництва будівельних робіт у службових справах; брали участь у порятунку потерпілого; які бачили потерпілого незадовго до події; працівники, які можуть що-небудь пояснити слідчому про дотримання правил безпеки, причини й умови, що сприяли порушенню правил безпеки; про особу потерпілого й підозрюваного, їхні відносини); 2) очевидці нещасного випадку (аварії), які не працюють на підприємстві, в установі, організації; 3) особи, що проводили (брали участь) розслідування нещасного випадку (технічного розслідування причин аварії) (посадові особи Державної служби України з питань праці та інші особи, що входили до складу комісії з розслідування; працівники, які залучалися до участі в розслідуванні нещасного випадку (у технічному розслідуванні причин аварії)); 4) працівники бухгалтерії організації, що здійснює роботи, яким відомо, як і на що витрачалися грошові кошти, призначені на забезпечення безпеки робіт.

При допиті очевидців події слід установити обставини щодо часу, місця й погодних умов, під час яких сталося порушення правил безпеки. Якщо допитувані працюють на підприємстві, необхідно з'ясувати питання щодо особливостей проведення таких робіт, стану й рівня забезпечення охорони праці на підприємстві загалом, а також деталей виконання робіт з підвищеною небезпекою (про машини, механізми й устаткування, що використовувалися, про засоби індивідуального захисту, які видавалися, та ін.). Якщо очевидці події не пов'язані з підприємством, треба більше приділити уваги питанням, для з'ясування яких непотрібні спеціальні знання.

Також є сенс зазначити, що згідно з п. 1 ч. 3 ст. 87 КПК України недопустимими визнаються докази, що були отримані з показань свідка, який надалі був визнаний підозрюваним чи обвинуваченим у цьому кримінальному провадженні⁴. З огляду на цей законодавчий припис втрачається, на жаль, доцільність допиту в якості свідків: посадових осіб (керівника, його заступника, керівника підрозділів і служб, з діяльністю яких пов'язаний нещасний випадок (аварія); безпосередніх керівників робіт, при виконанні яких стався нещасний випадок (аварія), їх заступників; осіб, які проводили навчання потерпілого правилам безпеки, інструктаж особи, забезпечували дотримання і здійснювали контроль за дотриманням правил безпеки при веденні робіт та інших, оскільки існує ймовірність трансформації останніх до категорії підозрюваних.

Особливу категорію свідків становлять особи, які здійснювали розслідування нещасного випадку. Складність допиту цієї категорії осіб пов'язана з необхідністю актуалізації значного масиву інформації, отриманої при відомчому розслідуванні, з можливою протидією розслідуванню з боку посадових осіб підприємства, зокрема шляхом замовчування фактів, що стали відомі цій особі у процесі такого розслідування.

До предмета допиту цієї категорії осіб входять: подія кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини його вчинення); винність у вчиненні кримінального правопорушення, форма вини, мотив і мета останнього; вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат; порядок проведення робіт з підвищеною небезпекою згідно з чинним законодавством; норми спеціального законодавства, у тому числі ДСТУ та інші нормативні акти, що було порушено; загальний стан додержання правил безпеки на підприємстві.

В осіб, які брали участь у відомчому розслідуванні, додатково з'ясовують: час повідомлення Державної служби України з питань праці про порушення; через який проміжок часу проводився огляд місця події, що сталася; вчасність надання документів підприємством, що стосуються питань проходження навчання та перевірки знань, проходження медичного огляду, інструктажів; обґрунтованість і вмотивованість причин нещасного випадку в акті Н-1; підстави віднесення особи до категорії «Особі, які допустили порушення вимог законодавства про охорону праці» (п. 10 акта Н-1).

При допиті свідків (очевидців) події, які є працівниками підприємства, з'ясовуються такі питання:

- яким є загальний рівень дотримання правил безпеки на підприємстві;
- порядок видачі засобів індивідуального захисту для виконання робіт з підвищеною небезпекою;
- проходження працівниками навчання та перевірка спеціальних знань і їх порядок;
- стан потерпілого на момент виконання робіт, чи був він хворий або у стані алкогольного чи токсичного сп'яніння;
- характер відносин потерпілого із керівництвом та службовими особами, відповідальними за стан охорони праці на підприємстві.

У свідків-посадовців з'ясовують такі питання:

- які роботи проводились (характер, вид, предмет, час, місце й хто є контрагентом, якому надавалися послуги або виконувались роботи);
- основний вид діяльності підприємства та його досвід з виконання робіт з підвищеною небезпекою;
- чисельність працюючих на підприємстві, стан охорони праці на ньому, наявність спеціального підрозділу з охорони праці й відповідальних за це осіб;
- обізнаність зі спеціальними нормативами, що регулюють особливості виконання робіт з підвищеною небезпекою;
- хто надав наказ чи розпорядження про проведення робіт з підвищеною небезпекою;
- особу, відповідальну за проведення робіт з підвищеною небезпекою;
- машини, механізми й устаткування, за допомогою яких виконувались роботи, їх технічний стан і наявність дозволу на їх використання;
- коли проводилося навчання та інструктаж з техніки безпеки, хто його проводив (яка посадова особа або стороння організація).

При допиті зазначеної категорії осіб потрібно враховувати обізнаність службових осіб щодо деталей проведення робіт з підвищеною небезпекою, а також позиції керівництва підприємства стосовно обставин події та відповідальних працівників.

Для успішного розслідування порушень правил безпеки при виконанні робіт з підвищеною небезпекою важливим є допит потерпілого. У системі слідчих дій, що мали місце у процесі розслідування злочинів, такий допит займає одне з важливих місць. Згідно зі ст. 55 КПК України потерпілим у кримінальному провадженні може бути фізична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридична особа, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди. Права і обов'язки потерпілого виникають в особи з моменту подання заяви про вчинення щодо неї кримінального правопорушення або заяви про залучення її до провадження як потерпілого. Потерпілому вручається пам'ятка про процесуальні права та обов'язки особою, яка прийняла заяву про вчинення кримінального правопорушення⁵.

У науковій і навчальній криміналістичній літературі справедливо виокремлюються найбільш важливі системи тактичних прийомів потерпілого, які спрямовані на: 1) встановлення психологічного контакту з потерпілим з урахуванням його психологічного стану й стану здоров'я; 2) стимулювання потерпілого до об'єктивних показань; 3) уточнення показань потерпілої особи; 4) актуалізацію забутого в пам'яті потерпілої особи; 5) усунення перекручень при добросовісній помилці допитуваного; 6) встановлення мотивів повідомлення неправдивих показань потерпілою особою⁶. Показання потерпілого, як джерело доказової, тактичної та перевіркової інформації, слугують критерієм оцінки та перевірки наявних у провадженні даних. Разом з тим, в силу особистої, службової або іншої заінтересованості у них формується різне, а іноді й діаметрально протилежне ставлення до події злочину, аніж у слідчого⁷. Зокрема, потерпілі як робітники підприємства у багатьох випадках знали про порушення правил безпеки і свідомо допускали їх, погоджуючись на виконання роботи. Окрім того, можливими є випадки порушення правил безпеки при проведенні робіт з підвищеною небезпекою з боку самого потерпілого: зняття засобів індивідуального захисту, наприклад, каски, невикористання страхувальних пристроїв при виконанні робіт на висоті тощо.

Виходячи з даних криміналістичної характеристики потерпілих їх слід класифікувати на три категорії. Це потерпілі: а) які працюють на підприємстві, де здійснювалися роботи з підвищеною небезпекою і з якими укладався трудовий або цивільно-правовий договір; б) які не працюють безпосередньо на відповідному підприємстві, але внаслідок певних обставин (відрадження, навчання) прирівнюються до його працівників; в) які є сторонніми особами.

Якщо потерпілий є працівником підприємства і виконував роботи, при яких сталося порушення правил безпеки, основними питаннями, що з'ясовуються при його допиті, є такі: чи працює потерпілий на підприємстві, чи укладено з ним трудовий або цивільно-правовий договір; коли й на якому об'єкті виконувались роботи з підвищеною небезпекою; під час виконання саме якої роботи сталося порушення правил безпеки; на якому технологічному етапі відбулося порушення; чи відомо потерпілому про спосіб порушення правил безпеки; коли саме стало відомо про порушення правил безпеки; чому потерпілий, свідомо розуміючи можливість порушення правил безпеки, продовжував виконувати роботу з підвищеною небезпекою.

Залежно від виду виконуваних робіт питання можуть бути більш деталізовані й мати більш розгалужений характер, що вимагають конкретної відповіді: якими засобами індивідуального захисту органів дихання, зору і слуху користувався потерпілий; чи мав він спеціальний одяг, взуття тощо; на якій висоті здійснювались роботи з підвищеною небезпекою; погодні умови під час проведення роботи з підвищеною небезпекою; яка техніка застосовувалась ним при виконанні такої роботи; чи проходив потерпілий медичний огляд і щорічну перевірку знань з техніки безпеки, чи має він посвідчення, що надає право виконувати такі роботи; чи підписував потерпілий наряд-допуск на виконання робіт з підвищеною небезпекою; чи проводився з ним вступний інструктаж щодо правил з техніки безпеки; чи ознайомлений він з наказами й розпорядженнями по підприємству стосовно безпечного виконання робіт з підвищеною небезпекою й охорони праці; чи використовувались небезпечні хімічні речовини або інші хімічні сполуки при проведенні такої роботи.

Допит підозрюваного при розслідуванні порушень правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою має ситуативний характер. Залежно від виду виконуваних робіт змінюється як перелік

питань, що їх слідчому слід з'ясувати, так і сукупність обставин, деталізація яких є необхідною передумовою встановлення винних у порушенні правил безпеки. Наприклад, при порушенні правил безпеки у процесі здійснення гірничотехнічних робіт необхідно обов'язково з'ясувати рівень вмісту метану в повітрі, системі евакуації із шахти, стан гірничої виробки тощо. У свою чергу, конкретний спосіб порушення правил безпеки розширює перелік питань, які підлягають з'ясуванню під час допиту. Приміром, невідача наряд-допуску або видача зі значними порушеннями вимагає від слідчого постановки додаткових запитань щодо процесу оформлення нарядів-допусків, а також встановлення причин і конкретного етапу допущення в ньому порушення з боку відповідальних за це осіб.

Окрім особливостей виконання таких робіт, на характер і зміст предмета допиту впливає вид негативних наслідків порушення правил безпеки. Так, за наявності загиблих осіб або таких, які отримали тілесні ушкодження, однак не пов'язаних з підприємством і фактичним виконанням робіт з підвищеною небезпекою, виникає потреба вирішення питань щодо: а) охорони території об'єктів підвищеної небезпеки; б) особи, відповідальної за недопущення сторонніх осіб; в) відсутності відповідальної особи на робочому місці; г) причини відповідного порушення тощо.

Тактика допиту, а передусім його предмет, видозмінюються також залежно від того, до якої категорії працівників належить допитуваний (в основному його посада). Ураховуючи результати узагальнення матеріалів судово-слідчої практики, підозрюваних можемо поділити на чотири групи: 1) керівник робіт, інженерно-технічний працівник, тобто працівники, що здійснюють організацію виробничого процесу, технічне, економічне й управлінське керівництво; 2) суб'єкт підприємницької діяльності; 3) службова особа підприємства, установи, організації; 4) рядовий робітник.

Наведена класифікація зумовлена можливістю впливу суб'єктивних чинників на повноту й достовірність показань допитуваного. М. П. Яблоков вважає, що при допиті у справах про злочинні порушення правил безпеки в будівництві потрібно брати до уваги, що вони, як правило, мають технічну освіту, добре знають особливості виробництва і виконання роботи, будівельні правила та інструкції з охорони праці та техніки безпеки, нерідко брали участь у комісії з розслідування нещасного випадку, добре обізнані про обставини і причини нещасного випадку, висновки комісії та державного інспектора праці, докази, якими володіє слідчий. Крім того, в силу специфіки зазначених виробництв слідчому складно правильно і повно зафіксувати важливі для виробництва обставини через недостатню поінформованість про предмет допиту і термінологічні особливості показань допитуваного⁸.

Допит керівників, суб'єктів підприємницької діяльності і службових осіб ускладнюється можливістю перекручення відомостей у зв'язку з їх обізнаністю у спеціальній термінології, особливостями проведення робіт з підвищеною небезпекою, а також високим рівнем інтелекту. Зазначене вимагає від слідчого більш детального ознайомлення з нормативною базою, що регулює порядок виконання робіт, поглибленого аналізу існуючого доказового матеріалу, а також складання розгалуженого плану допиту та альтернативних шляхів у разі виникнення непередбаченої ситуації під час допиту.

У перебігу допиту підозрюваного доцільно з'ясувати наступні питання: які саме роботи провадились; під час виконання саме яких робіт з підвищеною небезпекою сталося порушення; чи був присутній підозрюваний в період проведення таких робіт; хто із робітників, окрім потерпілого, був присутнім на місці виконання робіт; які причини порушення правил безпеки; які були вжиті заходи для недопущення цього правопорушення; які нормативні приписи були порушені під час виконання робіт з підвищеною небезпекою; якими локальними актами покладено обов'язок щодо дотримання правил безпеки на підозрюваного; чи був ознайомлений підозрюваний з наказами й розпорядженнями з охорони праці перед виконанням робіт з підвищеною небезпекою і чи проходив він навчання з питань охорони праці; який стаж роботи підозрюваного на посаді відповідального за дотримання правил безпеки, чи були до цього порушення і з чияї вини; хто підписував наряд-допуск, а за наявності неправильного його заповнення – з чияї вини це сталося; який порядок проведення робіт згідно з діючими нормативами; чи існують відповідні ліцензії й дозволи на виконання робіт з підвищеною небезпекою; яка техніка була задіяна при проведенні робіт, чи є дозволи на їх використання; коли останній раз випробувалися техніка й устаткування, що використовувались під час виконання робіт; чи передбачені безпечне зберігання, використання, маркування й утилізація небезпечних речовин, що використовувались; чи визначено й забезпечено відповідальність за безпечне утримання території, складування матеріалів; які існують причинно-наслідкові зв'язки між порушенням і негативними наслідками; які дії були здійснені після порушення правил безпеки; який характер взаємовідносин допитуваного з потерпілим.

Отже, ефективне проведення допиту при розслідуванні порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою є дієвим засобом отримання належної доказової інформації. Водночас специфіка виконання таких робіт вимагає від слідчого детальної підготовки до допиту, ознайомлення з нормативно-правовими актами щодо порядку виконання робіт, зі спеціальною термінологією, що суттєво збільшує ефективність провадження цієї слідчої (розшукової) дії.

¹ Коновалова В. Е. Допрос: тактика и психология : моногр. / В. Е. Коновалова. – Х. : Изд-во СПД ФЛ Вапнярчук Н. Н., 2006. – 176 с. – С. 3.

² Чорний Г. О. Особливості використання спеціальних знань при допиті / Г. О. Чорний // Реформування судових і правоохоронних органів України: проблеми та перспективи : матер. наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 травня 2010 р.). – Х. : Одіс-сей, 2010. – С. 379–381. – С. 381.

³ Кучерков И. А. Расследование преступных нарушений правил безопасности при проведении строительных работ : дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Кучерков Иван Александрович ; Рос. ун-т дружбы народов. – М., 2003. – 230 с. – С. 167.

⁴ Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4654-VI // Офіц. вісн. України. – 2012. – № 37. – Ст. 1370.

⁵ Там само.

⁶ Шепітько В. Ю. Допит потерпілого: тактико-психологічний підхід / В. Ю. Шепітько // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. – Х. : Кроссроуд, 2008. – Вип. 15. – С. 256–265. – С. 265.

⁷ Журавель В. А. Ситуационность тактических приемов при допросе потерпевшего / В. А. Журавель // Криминалистика и судебная экспертиза : сб. – К. : Вища шк., 1985. – Вып. 30. – С. 18–24. – С. 18.

⁸ Яблоков Н. П. Тактические особенности допроса обвиняемого по делам о преступлениях в области охраны труда и техники безопасности / Н. П. Яблоков // Вестник МГУ. – 1967. – № 6. – С. 32–41. – С. 41. – (Серия «Право»).

Резюме

Спасенко К. О. Особливості проведення допиту при розслідуванні порушень правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Стаття присвячена особливостям проведення такої слідчої (розшукової) дії, як допит. Встановлено, що серед підозрюваних допитуються: керівник робіт; інженерно-технічний працівник, який здійснює організацію виробничого процесу, технічне, економічне й управлінське керівництво; суб'єкт підприємницької діяльності; посадова особа підприємства, установи, організації; рядовий робітник. Як свідки допитуються: працівники, які є очевидцями події; очевидці нещасного випадку (аварії), які не працюють на підприємстві, установі, організації; особи, які проводили (брали участь) розслідування нещасного випадку; працівники бухгалтерії організації.

Специфіка виконання зазначених робіт вимагає від слідчого детальної підготовки до допиту, ознайомлення з нормативно-правовими актами щодо порядку виконання цих робіт, зі спеціальною термінологією, що суттєво підвищує ефективність провадження слідчої (розшукової) дії.

Ключові слова: допит, тактика проведення допиту, слідча (розшукова) дія, порушення правил безпеки, виконання робіт з підвищеною небезпекою.

Резюме

Спасенко К. А. Особенности допроса при расследовании нарушений правил безопасности во время выполнения работ с повышенной опасностью.

Статья посвящена особенностям проведения такого следственного (розыскного) действия, как допрос. Установлено, что среди подозреваемых допрашиваются: руководитель работ; инженерно-технический работник, осуществляющий организацию производственного процесса, техническое, экономическое и управленческое руководство; субъект предпринимательской деятельности; должностное лицо предприятия, учреждения, организации; рядовой рабочий. В качестве свидетелей допрашиваются: работники, которые являются очевидцами происшествия; очевидцы несчастного случая (аварии), которые не работают на предприятии, учреждении, организации; лица, которые проводили (участвовали) расследование несчастного случая; работники бухгалтерии организации.

Специфика выполнения указанных работ требует от следователя детальной подготовки к допросу, ознакомление с нормативно-правовыми актами о порядке выполнения этих работ, со специальной терминологией, которая существенно повышает эффективность производства следственного (розыскного) действия.

Ключевые слова: допрос, тактика допроса, следственное (розыскное) действие, нарушение правил безопасности, выполнение работ с повышенной опасностью.

Summary

Spasenko K. Features of questioning in the investigation of violations of safety rules related to high risk.

This article is devoted to the peculiarities of as questioning. Head of operations; engineering worker who organizes the production process, technical, economic and administrative management; entrepreneur; official of the company, institution or organization; an ordinary worker are questioned as suspects. Workers who have witnessed the event; witnesses an accident (crash) do not work in the enterprise, institution or organization; the person who conducted the (participating) accident investigation; workers of accounting are questioned as witnesses.

The specifics of the implementation of these works requires the investigator to prepare a detailed examination, review of regulatory acts on the order of these works, with special terminology, which significantly increases the effectiveness of investigative (detective) actions.

Key words: questioning, interrogation tactics, investigative (detective) act, violation of safety rules related to high risk.